

Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann
Inatsisartut
/Maani

**Inatsisartut suleriaasianni § 37 malillugu naligiissaarisarnermi aqqissuussaq pillugu
Ruth Heilmannip apeqqutaanut nr. 171-imut akissuteqaatit**

26-08-2014
Sags nr. 2014-102921

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

§37 malillugu naligiissaarisarnermi aqqissuussaq pillugu apeqqutinut akissuteqaatikka matumuuna nassinneqarput.

- 1. Naligiissaarinermi aningaasat kommuninut agguanneqartarneranni kommuninut ataasiakkaanut tutsinneqartarnerat kommunerujussuannngortitsinerup kingorna qanoq ittumik allaanerusumillu agguaasseriaaseqartoqalersimanersoq Naalakkesuisut qanoq oqaatigisinnaavaat?**

Akissut.

Nalimmassaanermut aqqissuussaq 2014 ilanngullugu atuuttoq 2002-mi ilusilersorneqarpoq. Kommunit 18-iusimasut kommunerujussuarnut sisamanut kattussuuttinneqarnerisa kinguneratigut 2009-mi naleqqussarneqarpoq.

Tamatuma malittuanik nalimmassaaneq manna kommunit akornanni pivoq. Akileraarutitigut isertitanik agguaasseqqinneq aqqissuussap nassatarivaa. Akileraarutitigut isertitat pineqartut assigiinngitsunit pingasunit ukuusunit pipput:

- 1) Inuit ataasiakkaat isertitaat
- 2) Suliffeqarfiit sinneqartoortaat pissarsianillu uuttorttaasarneq
- 3) Kommunimut akileraaruteqartarnermut aqqissuussaq

Ukiumit ukiumut aningaasat qassit agguateqqinneqartarnerannut, isertitseriaatsit taakku pingasut aalajangiisuupput. Taamaalillunilu kommunit akornanni nalimmassaanermik aqqissuussamut nunamut tamarmut akileraarutit ilaatinneqanngillat. Akileraarutinit isertitanit ataatsimut isigalugu ukiumut 0,5 mia. kr-it inulaarlugit agguateqqinneqartarput.

Akileraarutitigut isertitat maannakkut akileraartarnermut aqutsisoqarfimmit katersorneqartarput, ukiumi pineqartumi akileraarutitigut isertinneqartussatut ilimagineqartut aallaavigalugit nalimmassaataagallartumik aqutsisoqarfik kommuninut

siuoorutaasumik agguaassigallartarpoq. akileraarutit isertinneqartut inaarutaasumik naatsorsorneqarneri tunngavigalugit ukiup malittuata tulliani taanna iluarsiivigineqartarpoq.

Akileraarutininik isertitseriaatsini assigiinngitsuni taakkunani pingasuni nalimmassaasarnermut kiisalu ataatsimoortumik tapiissutinik agguaassisarnermut tunngaviusut ataani nassuiaatigineqarput.

Inummut akileraarutit

Isertitanik akileraarusersuineri Kalaallit Nunaanni tamarmi agguaqatigiisillugu isertinneqartut kommuninilu ataasiakkaani akileraarutitigut isertinneqartut taamaattut agguaqatigiisinnerisa naatsorsorneqarnerisigut inummut akileraarutit nalimmassaavigineqartarput. Kommunit isertitanik akileraarusersuineri nunami tamarmi isertinneqartut agguaqatigiisinnerannit appasinnerusumik isertitaqartut nalimmassaanermut aaqqissuussamit tunineqartarput, kommunillu isertitanik akileraarusersuineri nuna tamakkerlugu isertinneqartut agguaqatigiisinnerannit amerlanerusunik isertitaqartut nalimmassaanermut aaqqissuussamut tapiissuteqartarput.

Kommuni nalimmassaanermit tapiissutinik pissarsissaguni taava taassuma isertitanik akileraarusersuinikkut isertitai nunami tamarmi agguaqatigiisillugu isertinneqartut 10 %-iannit annertunerusumik ikinnerussapput, taamaallaallu nunami tamarmi isertinneqartut agguaqatigiisinnerisa 90 %-ia pallillugu annertussuseqalersillugu kommunip akileraarusersuinikkut agguaqatigiisillugu isertitaanik kivitsisussamik kommuni tapiissuteqarfigneqarsinnaalluni. Taamaallilluni akileraarutitigut isertitat ilaannuinnaq, nunami tamarmi isertinneqartut agguaqatigiisinnerisa 90 %-ia ataallugu annertussusilinnut tunngatillugu taamaallaat tapiissutisisoqarsinnaavoq.

Kommunini assigiinngitsuni kommunimut akileraarutit procentinngorlugu assigiinngitsunik annertussusiligaapput. Nalimmassaanermut naatsorsuineri isertitassanut tunngavittut atorineqartut kommunimut akileraarut 20 %-imik annertussusilik aallaavigalugu naatsorsorneqarput, tassa procentinngorlugu akileraarutit appasinnerpaasumik ilanngaataasinnaasoq.

Kommuni nalimmassaanermut tapiissuteqartoq taamaallaat akileraarutitigut agguaqatigiisillugu isertitami, nuna tamakkerlugu isertitaasut agguaqatigiisinnerisa 115 %-iatut annertussuseqalerluni, appaatigisaanik annerpaamik tapiissuteqarsinnaavoq. Taamaallilluni akileraarutitigut isertitat ilaannit, tassa nunami tamarmi isertitat agguaqatigiisinnerisa 115 %-iannit annertunerusortaannit taamaallaat nalimmassaanermut tapiissuteqartoqassaaq.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat pissarsianillu akileraarutit

Ingerlatseqatigiiffinnit pissarsianillu akileraarutitigut isertitat kommunit qanoq amerlatigisunik innuttaqassusii apeqqutaatillugit innuttaasullu ukioqassutsikkut qanoq

agguataarsimanerat aallaavigalugu pilersuisussaaitaanermit tunngasutigut iluarsiiivilugit nalimmassarneqartarput. Pissutsit makku qanoq imminnut attuumassuteqarnerat aallaavigalugu pilersuisussaaneermi nammatassat naatsorsorneqarput:

- 1) Kommunimi innuttaasut akornanni qassit 0-ut 17-illu akornanni ukioqarpat qassillu 65-inik amerlanerusunilluunniit ukioqarpat
- 2) Kommunimi innuttaasuni qassit 18-it 64-illu akornanni ukioqarpat

Kommunit pilersuisussaaniikkut, kommuninut allanut naleqqiullutik, annertunerusumik nammataqartut, innuttaasut amerlassusaat aallaavigalugu naatsorsuinermit tapiissutisariissallugit piginnaatitaaffigisaminnit amerlanerusunik ataatsimoortumik tapiissutinit pissarsissapput, kommunillu pilersuisussaaniikkut kommuninut allanut naleqqiullutik annikinnerusumik nammataqartut innuttaasut amerlassusaat aallaavigalugu naatsorsuinermit tapisariissallugit piginnaatitaaffigisaraluaminnit ikinnerusunik ataatsimoortumik tapiissutinit pissarsissapput. Ingerlatseqatigiiffinnit pissarsianillu akileraarutigut isertitat tamavimmik kommunit akornanni nalimmassaassutaassapput.

Aamma kommunimut ataatsimut akileraarutit 6 %-inik akileraarusiissutitallit, ingerlatseqatigiiffinnit pissarsianillu akileraarutigut isertitanik nalimmassaatitut agguaaassinermit periuserineqartoq malillugu, tamakkiisumik kommuninut nalimmassaassutigineqassapput. Tassa kommunit qanoq amerlatigisunik innuttaqassusii apeqqutaatillugit innuttaasullu ukioqassutsimikkut agguataarsimanerat aallaavigalugu pilersuisussaaitaanerannut tunngasutigut iluarsiiivilugit. Ukiuni ataasiakkaani nikerarnerit annikillisimaartinniarlugit ukiut akileraarfiusut kingulliit pingasut ingerlaavartumik agguaqatigiisinnerisigut tigusassat naatsorsorneqassapput. Ukiuni siuliini iluarsiiissutit ilanngullugit 2013-imi kommunimut akileraarutitut 482.085.000 kr-it agguaanneqarput.

Ataatsimoortumik tapiissutit

2014-imi ataatsimoortumik tapiissutit 1,3 mia. kr-iupput, ataani taaneqartutut agguaanneqartussat. Kisitsisit 1.000 kr-ikkaarlugit annertussusiligaapput.

Sammivinni assigiinngitsuni tamatuma saniatigut, periuseq nalinginnaasoq malinnagu immikkulli aalajangersarneqartumik, ataatsimoortumik tapiissutinik agguaaassisoqartarpoq.

- Kuuffinnik aserfallatsaaliinermit ataatsimoortumik tapiissutinik agguaaassineq (ataatsimoortumik tapiissutit 2 %-ii) immikkut isumaqatigiissutaavoq, isumaqatigiissullu 2014-ip naaneraani atuukkunnaassaaq. Piffissami kuuffinnik aserfallatsaaliinermit akisussaaftimmik tigusinermit kuuffiit qanoq aserfallatsaaliugaanikkut inissisimanerannik agguaaassineq tunngaveqarpoq.

- Sammisamut innarluutilinnut tunngassutilimmut agguasseriaaseq atorpeqartoq (ataatsimoortumik tapiissutit tamarmiusut 25 %-ii) sammisamut akisussaaffiup kommuninut tunniunneqarneranut atatillugu isumaqatigiissutaasumit aalajangersagaavoq, kommunillu akornanni innuttaasut amerlassutsikkut nikerarnerat malillugu iluarsineqartarpoq.
- VSP-mut PPR-imullu ataatsimoortumik tapiissutinik agguassinermi (ataatsimoortumik tapiissutit tamarmiusut 6 %-ii) piffissami akisussaaffimmik tunniussinermi sammisamut aningaasartuutit kommunini assigiinngitsuni atorpeqarsimasut tunngavigalugit naatsorsuisoqarpoq.
- Akileraarternermik allanngortiterinermut atatillugu ataatsimoortumik tapiissutit annikillisaavigineqarneri (ataatsimoortumik tapiissutinut tamarmiusunut naleqqiullutik -2 %-it) ukiumiit ukiumut allanngortarput. Kommunit ataasiakkaat akileraarutitugit isertitaasa qanoq katitigaanerannik pissuteqartumik, allanngortiterinermut sunnerneqarnerat aallaaviuvoq. Ukiumiit ukiumut allanngornerit ilaatigut erngerumik nalikilliliisarnermut ernianullu aningaasartuutinut ilanngaait pillugit malittarisassat allannguuteqarnerannik pissuteqarsinnaapput.
- 2014-imut ataatsimoortumik tapiissutit suliarineqarneranni tamatuma saniatigut Kommuneqarfik Sermersuumiit 20 mio. kr-it, tassa Kommune Kujallermut (8 mio. kr-it) Qaasuitsullu Kommunianut (12 mio. kr-it) agguassissutigineqaqqipput.

2. Kommunit ataasiakkaat tamarmik qangatut pissarsitinneqartarnerat atuutitiinneqarsinnaanera naapertuunnerusinnaanersoq Naalakkersuisut qanoq isumaqarfigaat?

Akissut.

Periuseq qanga atorpeqartoq attanneqarsinnaasimangilaq. Nalimmassaanermut aaqqissuussaq siuliani atorpeqartoq kommunit akornanni tamakkiisumik nalimmassaangilaq. Kommunit akornanni aningaasaqarnikkut ataqatigiissarinikkut equngasoqalerneranik tamanna nassataqarpoq. Taamaallutik Kommune Kujalleq Qaasuitsullu Kommunianu ataqatigiissaagaanikkut amigartooruteqarput, tassami aningaasartuutinut pisariaqartinneqartut piviusut nalimmassaanermut isertitanit piviusunit annertunerummata.

Tamatuma kingunerivaa isertitassanik amigaataasunik pilersitsiniarluni akileraarutitik toqqammaveqarluni ingerlatsisoqalerneranik sunniuteqarnera. Qeqqatali kommunianut Kommuneqarfimmullu Sermersuumut tamatuma killormoortua atuuppoq. Taakkunani isertitat aningaasartuutissanut pisariaqartinneqartunit annertunerupput. Aningaasartuutinut sinaakkutaasunik annertusaaniarluni aningaasartuuteqarnerulernermik tamanna sunniuteqarsinnaavoq.

Taamaammat 2015-imut nalimmassaanermik nutaamik aaqqissuussinissamut periussamik Naalakkersuisut kommunit peqatigalugit isumaqatigiissuteqarniarsarisimapput. Ilusiliineq maannakkut atorpeqartoq

kommunitit isumaqatigiinngiffiusimaqaaq, naggataatigullumi 2015-imi nalimmassaagallarnissamut ataatsimoortumillu tapiissutininik tunniussinissamut periusissamik Naalackersuisut aalajangiussisariaqarsimapput.

Aaqqissuussamut 2016-imit atulersumik ataavartussamut aqqutissiuussisumik, paasissutissatigut pitsaanerusumik tunngavissaqalernissaq isumannaarniarlugu Aningaasaqarnermut, Nunamullu namminerumut Naalackersuisoqarfik kommunit, Kanukoka Naatsorsueqqissaartarfillu peqatigalugit piffissami aggersumi suliaqassaaq. Uuttuutininik amerlanerusuninik, 2015-imilu utaqqiisaarutaasumik periuserineqartumut naleqqiullugu, paasissutissaninik pitsaanerusuninik tunngaveqartumik, periutsip taassuma imaqarnissaa anguniagaavoq.

3. Naalackersuisut ukiakkut Inatsisartut ataatsimiinneranni naligiissarisarnermi suliat pillugit nassuiaateqarnissaminnik pilersaaruteqarpat? Tamannami kissaatiginartuummat.

Akissut.

Naalackersuisut ulloq 20. August 2014 aalajangiussaata pillugu Inatsisartut Aningaasaqarnermut, Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaat ulloq 21. august 2014 paasissutissinneqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq